

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa o zaradovaní detí zo sociálne znevýhodneného prostredia do špeciálnej základnej školy v školskom roku 2009/2010 v SR

Zaradovanie detí zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP) do špeciálnej základnej školy (ŠZŠ) sa zisťovalo počas tematických inšpekcií v **40** školách (**36** štátnych, **2** cirkevné, **2** súkromné), čo tvorí **20,1 %** z celkového počtu ŠZŠ. S vyučovacím jazykom slovenským bolo **35** škôl, **3** s vyučovacím jazykom maďarským, **2** školy s vyučovacím jazykom maďarským a slovenským (tab. 1). Informácie o zaradovaní žiakov sa získali z dotazníka pre riaditeľov škôl a kontrolou dokumentácie žiakov. Zaradovanie žiakov zo SZP do školy sa zisťovalo v súvislosti s prijímaním žiakov do 1. ročníka. V kontrolovaných školách bolo spolu **458** tried, z toho **75** s 1. ročníkom (**26** so samostatným 1. ročníkom, **49** tried so spojenými ročníkmi).

Tab.1 Základné údaje o kontrolovaných školách

Počet škôl			Vyučovací jazyk			Počet tried		
štát.	cirk.	súkr.	slov.	maď.	slov. a maď.	spolu	triedy s 1. roč. samost. 1. roč.	spoj. roč.
36	2	2	35	3	2	458	26	49

Z celkového počtu **3 390** žiakov bolo **1 830** žiakov zo SZP (**875** na 1. stupni, na 2. stupni **955**). Prvý ročník ŠZŠ navštevovalo **327** žiakov, z toho zo SZP **194** žiakov. Počty žiakov prijatých do 1. ročníka v jednotlivých variantoch ŠZŠ (**178** vo variante A, **7** vo variante B, **9** vo variante C) uvádza tabuľka 2. Prostredie školského klubu detí (ŠKD) pôsobilo podnetne na **29** prvákov navštevujúcich klub. Školský internát malo **8** z kontrolovaných subjektov, ubytovaní boli **3** prváci zo SZP.

Tab.2 Počet žiakov

Počet žiakov											
žiaci ŠZŠ spolu	z toho zo SZP	žiaci 1. roč.									
		A-var.	z toho zo SZP	B-var.	z toho zo SZP	C-var.	z toho zo SZP	ŠKD	z toho zo SZP	šk. internát	z toho zo SZP
3 390	1 830	247	178	26	7	54	9	46	29	4	3

Vek žiakov zo SZP v 1. ročníku špeciálnej školy sa pohyboval v rozmedzí **6 - 13** rokov (tab. 3), najviac žiakov bolo 7 – 8-ročných.

Po **odklade začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky (PŠD)** začalo chodiť do 1. ročníka **26** žiakov, po **predprimárnom vzdelávaní** **7** žiaci. Z **prípravného ročníka ŠZŠ** do 1. ročníka ŠZŠ postúpilo **79** žiakov, z prípravného ročníka základnej školy (ZŠ) pre žiakov so zdravotným znevýhodnením **3** žiaci, po absolvovaní **nultého ročníka ZŠ** **7** žiakov zo SZP.

Tabuľka 3 Prehľad o počte žiakov prijatých do 1. ročníka

Prijatie do 1. roč.																			
vek žiakov										po odklade PŠD	z toho zo SZP	z prípravného roč.				z nult. roč.		po predprim. vzdel.	z toho zo SZP
6 r.	z toho zo SZP	7 r.	z toho zo SZP	8 r.	z toho zo SZP	9 r.	z toho zo SZP	10 r. a viac	z toho zo SZP			v ŠZŠ	z toho zo SZP	v ZŠ	z toho zo SZP	v ZŠ	z toho zo SZP		
32	16	133	81	118	71	35	19	9	2	81	26	97	79	3	3	7	7	25	7

Oslobodení od povinnosti dochádzať do školy zo zdravotných dôvodov boli **4** žiaci, individuálne vzdelávanie – „domáce vyučovanie“ mal **1** žiak, školu mimo územia SR navštevovalo **6** žiakov. Prvý ročník opakovalo **54** žiakov zo SZP (tab. 4).

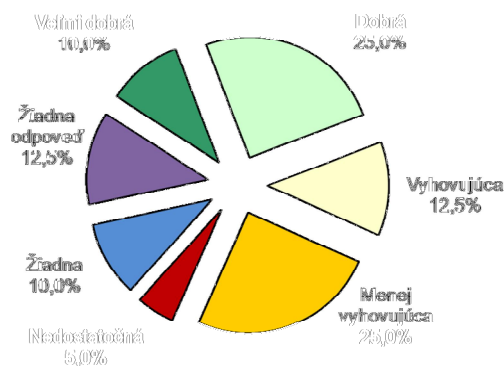
Tab. 4 Prehľad žiakov oslobodených od dochádzania do školy

Oslobodenie od dochádzania do školy						Opak. 1. roč	z toho zo SZP
zdrav. dôvod	z toho zo SZP	ind. vyuč.	z toho zo SZP	škola mimo SR	z toho zo SZP		
17	4	7	1	6	6	68	54

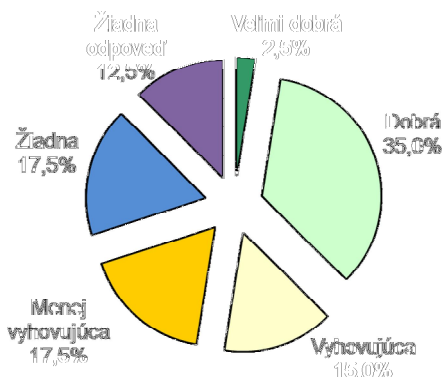
V školskom roku 2009/2010 bolo **preradených zo ZŠ do ŠZŠ** celkove **125** žiakov zo SZP. Z tohto počtu **89** žiakov v ZŠ dovtedy vzdelávali ako intaktných, **36** žiakov ako integrovaných. Žiaci boli najčastejšie preradení z niektorého ročníka 1. stupňa ZŠ do rovnakého ročníka ŠZŠ (napr. z 2. ročníka ZŠ do 2. ročníka ŠZŠ). Temer rovnako často sa však preradzovali aj o jeden ročník vyššie (napr. z 3. ročníka ZŠ do 4. ročníka ŠZŠ, z nultého do 1.). Troch žiakov preradili o dva ročníky vyššie (zo 4. ročníka ZŠ do 6. ročníka ŠZŠ variantu B, z 5. ročníka do 7. ročníka variantu B a zo 6. ročníka do 8. ročníka variantu A). Dvaja žiaci boli preradení do nižších ročníkov (z 2. ročníka ZŠ do 1. ročníka ŠZŠ a z 5. ročníka ZŠ do 3. ročníka ŠZŠ variantu C). Preradzovaní boli žiaci aj z 2. stupňa ZŠ (piati piatáci, traja šiestaci a jeden siedmak). Zaradenie do konkrétneho ročníka ŠZŠ záviselo od toho, či sa uskutočnilo v priebehu školského roka alebo po jeho ukončení, či žiak úspešne skončil ročník v ZŠ alebo ho mal opakovať. Pri dvoch nesprávne zaradených žiakoch školská inšpekcia vydala záväzný pokyn na preradenie do príslušného ročníka.

Spoluprácu so zákonnými zástupcami pri prijímaní a preradzovaní žiakov znázorňujú grafy 1 a 2.

Graf 1 Spolupráca so zákonnými zástupcami pri prijímaní žiakov zo SZP do 1. ročníka

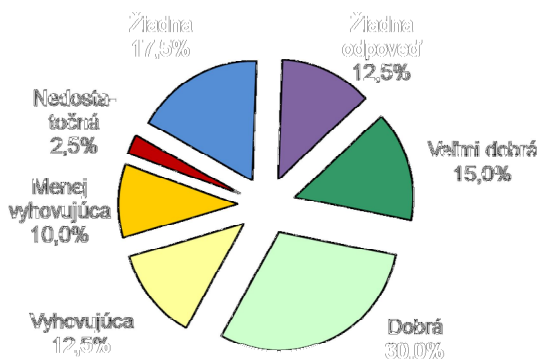
Graf 2 Spolupráca so zákonnými zástupcami pri preradení žiakov zo ZŠ do ŠZŠ

Mnoho rodičov, najmä zo vzdialenejších obcí, nemalo finančné prostriedky na cestovné náklady do ŠZŠ, preto svoje dieťa prihlásili do ZŠ v mieste bydliska. Nezúčastnili sa s dieťaťom odborného vyšetrenia v poradenskom zariadení, nepožiadali riaditeľa školy o školskú integráciu, preto boli títo žiaci v ZŠ vzdelávaní ako intaktní. Rodičia sa nezúčastňovali rodičovských združení, so školou nespolupracovali. V niektorých prípadoch škola nemohla získať od rodičov potrebné informácie.

Spoluprácu so základnou školou pri preradení žiakov zobrazuje graf 3.

Graf 3 Spolupráca so ZŠ pri preradení žiakov zo ZŠ do ŠZŠ

Dokumentácia žiakov 1. ročníka zo SZP obsahovala písomnú žiadosť rodičov o prijatie dieťaťa do ŠZŠ alebo súhlas s preradením zo ZŠ do ŠZŠ, správy z vyšetrení so stanovenou diagnózou mentálne postihnutie, odporúčanie poradenského zariadenia na prijatie žiaka do ŠZŠ a na postup pri výchove a vzdelávaní, vyplnený formulár návrh na prijatie a rozhodnutia vydané riaditeľmi ZŠ a ŠZŠ. Poučenie zákonného zástupcu o všetkých možnostiach vzdelávania dieťaťa riaditeľom školy (informovaný súhlas) podpísali temer všetci rodičia. Nedostatky sa vyskytli v troch krajoch. Chýbala písomná žiadosť zákonného zástupcu o prijatie žiaka do školy, vyjadrenie poradenského zariadenia, návrh na prijatie nebol dôsledne vyplnený, chýbala dokumentácia o preradení žiaka zo ZŠ do ŠZŠ – ZŠ neposielali dokumentáciu žiakov ihneď po prestupe do ŠZŠ, ale až po niekoľkonásobnej opakovanej písomnej alebo telefonicknej žiadosti.

Záver

V špeciálnych základných školách 54 % všetkých žiakov tvorili žiaci zo SZP, v 1 ročníku predstavovali 59 % žiakov ročníka. Najviac prvákov bolo v A-variante ŠZŠ, v B a C-variante len ojedinele. Do 1. ročníka, rovnako ako ostatní žiaci, nastúpili najčastejšie ako 7 alebo 8-roční. Prípravný ročník v ŠZŠ absolvovala takmer polovica žiakov. Prvý ročník opakovalo 54 žiakov.

Spoluprácu so zákonnými zástupcami pri prijímaní žiakov do 1. ročníka považovala temer polovica riaditeľov škôl za vyhovujúcu až veľmi dobrú. So spoluprácou rodičov pri preraďovaní žiakov zo ZŠ a spoluprácou so základnou školou boli spokojní vo viac ako polovici zariadení, častým nedostatkom bolo nezaslanie dokumentácie žiaka do novej školy.

Žiaci boli do 1. ročníka ŠZŠ prijatí v súlade so všeobecnými záväznými právnymi a rezortnými predpismi, u všetkých sa potvrdilo mentálne postihnutie. Školská inšpekcia uložila 2 záväzné pokyny na preradenie dvoch nesprávne zaradených žiakov 1. ročníka do vyššieho ročníka.

Dokumentácia týchto žiakov bola v 5 krajoch bez nedostatkov, v 3 krajoch sa vyskytli formálne nedostatky, chýbali niektoré súčasti dokumentácie, tlačivo bolo nedostatočne vyplnené.

Podnety a odporúčania

riaditeľom základných a špeciálnych základných škôl

§ dodržiavať právne predpisy a bezodkladne zaslať kópiu dokumentácie žiaka pri jeho preradení alebo prijatí do inej školy